

03 אוגוסט 2016
סימוכין : 34089

לכבוד

אלוף רוני נומה

באמצעות דוא"ל : pniot-tzibur@mail.idf.il ובאמצעות פקס : 02-5305724

מפקד הגדה המערבית

הנדון : בהול - הטלת כתר על היישוב חיזמא

1. הרינו לפנות אליך מטעם המוקד להגנת הפרט, בעניין הגבלות תנועה חמורות המוטלות מיום 28.7.2016 על היישוב חיזמא.

2. היישוב חיזמא מונה כ-8,000 נפשות. מרבית התושבים עובדים למחייתם מחוץ ליישוב.

3. ליישוב חיזמא ישנן שלוש כניסות. ביום 28.7.2016 נחסמו שתיים משלוש הכניסות אל היישוב, כאשר המעבר מתאפשר אך ורק דרך הכניסה הצפונית ליישוב, דבר היוצר עומסי תנועה כבדים בכניסה וביציאה מהיישוב.

4. לראשי היישוב נמסר כי הגבלות התנועה אשר הוטלו על ידי הצבא, הינן כתגובה ליידוי אבנים מהיישוב.

5. אין זו הפעם הראשונה בה מוטל עונש קולקטיבי על תושבי חיזמא בשל זריקות אבנים. בחודש אפריל 2015, סגר הצבא את הכניסה הצפונית ליישוב והציב שלט בערבית, עליו נאמר, בתרגום לעברית :

"אל תושבי האזור : מיעוטכם אחראים להפרות הסדר, שבגללם הוצב המחסום הזה. אתם חייבים לא לשתף פעולה אתם! הפסיקו את הפעולות האלה שפוגעות במהלך חייכם. למען שלומכם ולהשבת השקט והביטחון לאזורכם תשלחו כל פיסת מידע אודות אלה שפוגעים בסדר ועל פעילויותיהם באזור לטלפון : 0722587990 או לדואר האלקטרוני : makeitstop2015@gmail.com. אבו סלאם מפקדת צבא ההגנה הישראלית".

ראו : <http://www.haaretz.co.il/news/politics/premium-1.2616050>

6. הגבלות התנועה פוגעות פגיעה קשה ביכולתם של כ-8,000 תושבי חיזמא לנהל את שגרת חייהם, וכן בזכויות היסוד שלהם, ובהן הזכות לחופש תנועה, לחופש העיסוק, לקניין, לבריאות, לחינוך ולכבוד.

7. נזכיר כי מדיניות זו סותרת התחייבויות מפורשות של המדינה לבית המשפט העליון בתשובה לעתירה לבג"ץ של האגודה לזכויות האזרח בישראל נגד הכתר שהוטל על העיר שכם (בג"ץ 7577/06).

8. בנוגע לטענת העותרת כי הטלת הכתר הינה בבחינת ענישה קולקטיבית, תשובת המדינה היתה חדה וברורה :

86. דין טענה זו להידחות. אכן, אין מחלוקת שכללי המשפט הבינלאומי המנהגי אוסרים על ענישה קולקטיבית. עם זאת, וכפי שפורט לעיל, הרי שאין מדובר, במקרה דנן, בענישה כלשהי כלל ועיקר, אלא בפעולות מנע ביטחוניות הננקטות מכוח סמכותו וחובתו של המפקד הצבאי להגן על כלל תושבי אזור יהודה והשומרון, כמו גם על מדינת ישראל ותושביה.

87. כפי שהקמת מחסומים וביצוע בידוק בטחוני סביב העיר שכם וסביבתה אינה אמצעי ענישה קולקטיבי, וטענות בעניין זה כבר הועלו ע"י העותרת בפרשת עלאונה ולא התקבלו, כך גם מגבלות התנועה המוטלות במסגרת כתר זה, מעת לעת, ובהתאם לנסיבות הביטחוניות המשתנות באזור, אינן מהוות ענישה קולקטיבית. הפגיעה אינה המטרה שבהטלת המגבלות, התכלית היא בטחונית והפגיעה היא נלווית לאמצעי הננקט. נשוב ונדגיש, כי הוחלט, כיום, שמגבלות תנועה על תושבים בין גילאים מסוימים יוטלו על בסיס מידע קונקרטי לפיו קיים מידע על מפגע המחפש לעשות דרכו אל מחוץ למרחב.

88. העותרת מבקשת ללמוד מהעובדה שמדובר בהגבלה גורפת, כי מדובר בסנקציות עונשיות-קולקטיביות, אולם אין כך הדבר.

89. קיימת אבחנה בין אלמנטים ביטחוניים-מניעתיים לבין אלמנטים עונשיים. על אבחנה זו עמד בית המשפט הנכבד במסגרת בג"ץ 1113/90 שוא נ' מפקד כוחות צה"ל בחבל עזה, פ"ד מד(4) 590, שם כוונה העתירה נגד עוצר אשר הוטל מדי לילה על חבל עזה. העותרים שם טענו, בין השאר, כי הטלת העוצר הנמשך מיועדת לשמש סנקציה, ולא להשגת מטרה זו מסורה הסמכות האמורה בידי המשיב. בית המשפט העליון קבע בפסק דינו באותה עתירה, שאילו היה מדובר בסנקציה, הדבר היה אסור.

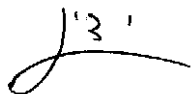
תגובת המדינה נמצאת ב: <http://www.hamoked.org.il/items/8711.pdf>

9. גם אם המוקד אינו מסכים לכל אשר כתוב בסעיפים אלה לתגובת המדינה, דומה כי לא ניתן לחלוק על כך שהטלת הגבלות תנועה קשות על 8,000 תושבי היישוב חיזמא, כתגובה לידיוי אבנים אשר התבצעו על ידי יחידים, הינן סנקציה עונשית קולקטיבית ולא אלמנט ביטחוני-מניעתי.

10. לאור כל האמור לעיל, המוקד להגנת הפרט דורש את ההסרה המיידית של מגבלות התנועה שהוטלו על היישוב והפסקת הענישה הקולקטיבית של תושביו.

11. היה והגבלות התנועה לא יוסרו באופן מייד, בכוונת המוקד לפנות לערכאות בעניין זה. לצורך כך, נבקש להעביר לידינו את ההכרזה או הצו מכוחם מוטלים הגבלות התנועה על היישוב ואת כל הנימוקים להטלתם.

בתודה מראש,

ידין עילם, עורך דין

העתקים:

אלי"מ אייל טולדנו, יועמ"ש הגדה המערבית
עו"ד אסנת מנדל, מנהלת מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה